

משנה שבת פרק ה

Mishnah Shabbat, chapter 8

(1) If a person carries [out from one domain into another or carries four cubits in a public domain, undiluted] wine [for the cup for grace, he is liable if the quantity is] enough for the mixing of a cup [in Talmudic times, wine, due to its strength, had to be diluted with water before it could be drunk; in this instance, one quarter of a *revi'it* of undiluted wine was mixed with three such measures of water, to produce a *revi'it*, over which grace could be recited]; [drinkable] milk, [if the quantity is] as much as is swallowed at one time [and non-drinkable milk i.e., from a non-kosher animal — he is liable, if he carries sufficient to paint one eye]; honey [a quantity] sufficient to place on a scab [i.e., the sore spot on the back of horses or camels caused by the chafing of the saddle]; oil, as much [quantity] as is required to rub on a small limb [i.e., the small toe of a newborn infant]; water, enough to [moisten and] rub [into] an eye plaster. And all other liquids [not used for medicinal purposes], [the minimum quantity one is liable for carrying, is] a *revi'it*, and all waste waters [any dirty liquid that is undrinkable and is not used for an eye plaster, its minimum quantity is], a *revi'it* [which is the minimum used to mix into cement]. Rabbi Shimon says: [The minimum quantity for] all these [wine, milk, and honey] is a *revi'it*, all these [aforementioned] measures having been stated only regarding those who [actually] store them [i.e., the aforementioned measures which are less than a *revi'it*, only one who actually puts

רבנו עובדיה מברטנורא

א המוציא יין כדי מזיגת הכוס. של ברכת המזון, שהוא רובע רביעית יין חי, כדי שימזגנו לחשבון על חד של יין תלתא ממים ויעמוד על רביעית הלוג שהוא שיעור כוס של ברכה: **כדי גמיעה.** מה שאדם בולע בבת אחת. וחלב בהמה טמאה דלא חזי לשתיה שיעורו כדי לכחול עין אחת: **על הכתית.** מכה שעל גבי הסוסים והחמורים מחמת המשאוי. ומצאתי כתוב ששחין היוצא בעור הבשר כשמגיע להתבשל הוא עושה ראש למעלה וקריו פי כתית. ואע"פ שהדבש עיקרו לאכילה, כיון שרפואתו מצויה והיא משהו, אזלינן בתר שיעורא זוטרא לחומרא: **אבר קטן.** של תינוק בן יומו, והיא אצבע קטנה שברגל: **לשוף.** לשפשף ולמחות בהן: **קילור.** שנותנין על העין: **ושאר כל המשקין.** שאין עושין מהן רפואה: **שופכין.** מם סרוחין, וחזו לגבל בהן את הטיט: **כולן ברביעית.** אף היין והחלב והדבש, דלא אמרו שיעורין במשנה אלא למצניעיהן, אבל שאר כל אדם אין חייבין אלא ברביעית. וסבירא ליה לר' שמעון דמצניע עצמו בעי שיעורא זוטא, ובבצר מהאי שיעורא לא

away **those specific quantities** and then carries it out is liable to a sin-offering; however, those who actually store less than those specific quantities (compare to previous chapter, Mishnah 3) or other people who don't store such insignificant amounts, the minimum remains a *revi'it*; the law is not in accordance

למִצְנִיעֵיהֶן: בַּהֲמוּצִיא חֶבֶל, כְּדֵי לַעֲשׂוֹת אֶת
 לְקַפָּה. גָּמִי, כְּדֵי לַעֲשׂוֹת תְּלָאֵי לְנִפְהָ
 וְלִכְבֵּרָהּ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, כְּדֵי לְטַל מִמֶּנּוּ
 מִדַּת מִנְעָל לְקָטָן. נִיר, כְּדֵי לְכַתֵּב עָלָיו קֶשֶׁר
 מוֹכְסִין. וְהִמּוּצִיא קֶשֶׁר מוֹכְסִין, חִזְבִּי. נִיר
 מְחוּק, כְּדֵי לְכַרֵךְ עַל פִּי צְלוּחִית קֶטְנָה שֶׁל
 פְּלִיטוֹן: גַּ עוֹר, כְּדֵי לַעֲשׂוֹת קָמִיעַ. קֶלֶף, כְּדֵי
 לְכַתֵּב עָלָיו פְּרִשָּׁה קֶטְנָה שֶׁבִּתְּפִלִּין, שְׁהִיא

with Rabbi Shimon].

(2) One who carries a rope, [the minimum amount in order to be liable is] as much as is required for making a handle for a basket; reed cord, as much as is required for making a hanger for a sifter or a sieve [which is less than the preceding measure]. Rabbi Yehudah stated: As much as is required for taking the measure of a child's shoe [an even smaller measure, i.e., he tells the shoemaker, Make me shoes the size of this rope or reed]. Paper [made from grasses], large enough to write a tax collector's receipt upon it [the receipt was indicated by two letters above normal size and was given to one who was crossing a river, to be presented at the other side]. And he who carries out a tax collector's receipt [even one of parchment, which normally would require a larger size (see next Mishnah)] is liable. Erased paper [paper from which writing has been erased, and which cannot be written upon again], an amount as required to wrap around a small phial of perfume [to be used as a stopper].

(3) Skins, [sufficient] for making [a covering for] an amulet; parchment, [sufficient] for writing the shortest passage of the *tefillin*, which is "Hear O

רבנו עובדיה מברטנורא

מחייב, דלית ליה לר' שמעון כל שאין כשר להצניע ואין מצניעין כמוהו שיתחייב עליו מצניעו בכל שהוא. ואין הלכה כרבי שמעון: **ב אוזן לקופה**. לאוחזה בה: **תלאי**. לתלות בו. ובציר משיעור און לקופה: **מדת מנעל**. להראות לאומן כמדה זו אני צריך, ושיעוריה בציר מתלאי: **ניר**. מעשבים עושין אותו: **קשר של מוכסין**. פעמים שאדם נותן מכס בראש הנהר מזה והוא מוסר לו חותם להראות למוכס שבעבר האחר מן הנהר להראותו שכבר פרע המכס, ודרכו לכתוב שתי אותיות גדולות לסימן, והן גדולות משתי אותיות שלנו: **ניר מחוק**. שוב אינו ראוי לכתוב, לפיכך צריך שיעור גדול לכרוך על פי צלוחית: **ג לעשות בו קמיע**. לכסות בו את הקמיע: **קלף כדי לכתוב עליו פרשה קטנה**. דאידי דמיו יקרון לא עביד מיניה קשר מוכסין אלא תפלין ומוזות ולא מיחייב בשיעורא: **דיו כדי לכתוב שתי אותיות**. לרשום על שתי חוליות של כלי או על שני קרשים לזוג:

Israel;" (Deuteronomy 6:4-9) ink, [sufficient] for writing two letters [to mark items]; stibium [used for painting the eyes, sufficient] for painting one eye. [Modest women who, when seen in public, were veiled, would expose one eye, hence, for areas where this was the custom, an amount to paint that eye was a significant amount and carrying it would be prohibited.]

(4) Paste, [sufficient] for putting on the top of a birdcatching board [a large quantity of paste was placed upon a board and connected to a twig and used for catching birds]; pitch and sulfur, for making a perforation [the phial in which mercury is kept is closed with a stopper of pitch or sulfur, into which a tiny hole is bored, allowing one to remove the mercury slowly but, still small enough, to prevent the mercury from spilling out, at one time]; wax, [sufficient] for putting over a small hole [as a plug in a wine barrel]; crushed brick, [sufficient] for the making of the hole in a gold refiner's pot [through which he inserts his bellows]. Rabbi Yehudah says: [Sufficient] for making a peg [for a tripod missing one leg which supports the refiner's pot]. Bran, for putting on the mouth of a gold refiner's pot [i.e., to be used as fuel, in places where coal is hard to find]; lime [used as a depilatory by the poor], for smearing the smallest of girls' limbs. Rabbi Yehudah said: Enough to produce a hair crown [i.e., to flatten and paste the hair alongside the temples]. Rabbi Nehemiah says: Enough for making side-curls [i.e.,

רבנו עובדיה מברטנורא

כדי לכחול עין אחת. שכן צנועות ההולכות מעוטפות אין מגלות אלא עין אחת וכחלות אותה: **ד השבשבת.** הצידיין מושיבין נסר קטן בראש הקנה ונותנין עליו דבק והעוף יושב עליו ונדבק בו, וצריך לתת עליו דבק הרבה כדי שיהא העוף נדבק בו: **לעשות בו נקב קטן.** כלי שמישמן בו כסף חי סותם פיו בופת או בגפרית ועושה בסתימה נקב קטן להוציא ממנו הכסף חי: **חרסית.** לבינה כתושה: **לעשות פי כור.** שהמפוח נכנס בו: **פטפוט.** רגל למקום מושב הכור, שמושיבין אותו על כן ובסיס העשוי לכך: **סובין כדי ליתן על פי הכור של צורפי זהב.** במקום שאין פחמין צורפין הזהב באש של סובין. פירוש אחר, שרגילין לתת סובין על פי הכור כשמתכיין הזהב: **לסוד קטנה שבבנות.** בנות שהגיעו לפרקן ולא בא להן האורח, בנות עניים טופלות אותן בסיד והאורח ממחר לבוא, ומשיר גמי את השער. ובנות עשירים טופלות בסולת. ובנות מלכים בשמן זית שלא הביא שלישי: **כלכול.** הצדעין, וסדין אותן בסיד להשכיב את השער: **אנדיפי.** למטה מן הצדעין מעט

שִׁמְעֵי יִשְׂרָאֵל. דִּיּוֹ, כְּדֵי לְכַתֵּב שְׁתֵּי אוֹתוֹת. כְּחוֹל, כְּדֵי לְכַחֵל עֵינַי אַחַת: דְּדִבְקָא, כְּדֵי לְתַנּוּ בְּרֵאשׁ הַשְּׁבִשְׁבֵת. זָפֶת וְגִפְרִית, כְּדֵי לְעֲשׂוֹת נִקְבָּה. שְׁעוּדָה, כְּדֵי לְתַנּוּ עַל פִּי נִקְבֵי קֶטָן. חֲרִסִית, כְּדֵי לְעֲשׂוֹת פִּי כוֹר שֶׁל צוֹרְפֵי זָהָב. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, כְּדֵי לְעֲשׂוֹת פִּטְפוּט. סֻבִּין, כְּדֵי לְתַנּוּ עַל פִּי כוֹר שֶׁל צוֹרְפֵי זָהָב. סִיד, כְּדֵי לְסוּד קֶטְנָה שְׁבִבְנוֹת. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, כְּדֵי לְעֲשׂוֹת כְּלָכוֹל. רַבִּי נְחֵמְיָה אוֹמֵר, כְּדֵי

to flatten and paste hair in front of the ears; the law is not in accordance with either Rabbi Yehudah or Rabbi Nehemiah].

(5) [If one carries out] red clay: [the minimum quantity is] as much as is required for a seal on packing sacks [large sacks in which ships' cargoes were carried]; this is the view of Rabbi Akiva, but the Sages say: As much as is required for the seal on letters [this is a smaller quantity; the law is in accordance with the Sages]. Manure,

or thin sand: [the minimum is] as much as is required for fertilizing a [single] cabbage stalk; this is the view of Rabbi Akiva. But the Sages maintain: For fertilizing one leek plant [this is a smaller quantity; the law is in accordance with the Sages]. Thick sand: as much as is required for putting on a full plaster trowel. A reed: as much as is required for making a quill. But if it is thick or crushed [and unfit for a quill, then the quantity is] as much as is required for boiling the lightest of eggs [i.e., eggs which cook the fastest] beaten up [with oil] and placed in a [preheated] stew pot.

(6) [If one carries out] bone, [the minimum quantity in order to be liable is] as much as is required for making a spoon; Rabbi Yehudah says: For making a *chaf* [a notch on a door key; the law is not in accordance with Rabbi Yehudah]. Glass, large enough for scraping the top of a weaver's needle [used to straighten out the warp threads of a loom]; a chip or a stone, large enough to throw at a bird; Rabbi

רבנו עובדיה מברטנורא

שקורין בת צידעא. ואין הלכה לא כרבי יהודה ולא כרבי נחמיה: ה' אדמה. טיש ארום: מרצופין. שקין גדולות שנושאין בהן פרקמטיא בספינות וחותמין אותן כדרך שחותמים האיגרות. ושיעור דרבנן זוטא מדר' עקיבא. והלכה כחכמים: כדי לזבל כרישא. כרתי. ושיעוריה זוטא מקלח של כרוב. והלכה כחכמים: מלא כף סיד. כף של סיידין: כדי לעשות קולמוס. המגיע לקשרין של אמצע אצבעותיו: עבה. שאינו ראוי לכתיבה: מרוסס. מרוצץ ושבור: ביצה קלה. ביצת תרנגולת. ואמאי קרי לה ביצה קלה, שקלה להתבשל יותר משאר ביצים. והשיעור הוא כדי לבשל בגרוגרת ממנה: טרופה. מעורבת בשמן: ונתונה באלפס. שהחם כבר, שהיא ממחרת להתבשל: ו' תרוד. כף: חף. שן משיגי המפתח שפותחים בה הדלתות. ואין הלכה כרבי יהודה: כרבר. של אורגין, ומעבירו על

לעשות אנדיפי: ה' אדמה, כחותם המרצופים, דברי רבי עקיבא. והכמים אומרים, כחותם האגרות. וכל וחול הדק, כדי לזבל קלח של כרוב, דברי רבי עקיבא. והכמים אומרים, כדי לזבל כרישא. חול הגס, כדי לתן על מלא כף סיד. קנה, כדי לעשות קלמוס. ואם היה עבה או מרוסס, כדי לבשל בו ביצה קלה שבביצים, טרופה ונתונה באלפס: ו' עצם, כדי לעשות תרוד. רבי יהודה אומר, כדי לעשות ממנו חף. זכוכית, כדי לגרר בו ראש הכרפר. צרור או אבן, כדי לזרק בעוף. רבי אליעזר בר יעקב

Eliezer ben Yaacov says: Large enough to throw at an animal [but one does not bother to throw anything at a bird, since it is frightened away with a voice].

(7) [If one carries out] a shard, [the minimum quantity is] as much as is needed for placing [in the gaps] between one board and another [when

they are uneven and stacked on top of each other, to prevent them from warping]; this is the view of Rabbi Yehudah. Rabbi Meir said: Large enough to scrape out fire with it [a larger quantity than Rabbi Yehudah]; Rabbi Yose says: Large enough to contain a *revi'it* [of liquid]. Rabbi Meir observed: Although there is no proof of the matter yet there is a hint [that a shard is used for scraping out a fire with it, for the verse says]: “And there shall not be found among the pieces thereof a shard to take fire from the hearth.” (Isaiah 30:14) Rabbi Yose said to him, From there you have proof? [The verse continues] “or to take water out of the pit” [proving my point that a shard is used for scooping liquids; the law is in accordance with Rabbi Yose].

רבנו עובדיה מברטנורא

השתי כשהוא מתוח לפניו ושובט בו החוטי: **כדי לזרוק בבהמה**. דלא טרח איניש למשקל צרור משום עוף להבריחו, דבקלא בעלמא סגי ליה: **ז בין פצים לחברו**. כשמסדרין פצימין ועמודין וקורות ועושיין שורות של קורות על הארץ ויש חלל בין זו לזו סומכו תחתיו שלא יתעקם: **זכר לדבר**. דחשיב חרס בחתיית האור: **לחשוף**. לדלות: **מגבא**. גומא קטנה שהמים נקבצים בה. אלמא חשיב חרס נמי בקבלת המים. והלכה כרבי יוסי:

אומר, כדי לזרוק בבהמה: ז חרס, כדי לתן בין פצים לחברו, דברי רבי יהודה. רבי מאיר אומר, כדי לתות בו את האור. רבי יוסי אומר, כדי לקבל בו רביעית. אמר רבי מאיר, אף על פי שאין ראיה לדבר, זכר לדבר, (ישעיה ל) ולא ימצא במכתתו חרש לתות אש מיקוד. אמר לו רבי יוסי, משם ראיה (שם) ולחשוף מים מגבא: